C/2026/2621

26.5.2026.

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 10. ožujka 2026.

o Prijedlogu uredbe u pogledu pojednostavnjenja digitalnog zakonodavnog okvira (Digital omnibus)

(CON/2026/9)

(C/2026/2621)

Uvod i pravna osnova

Europska središnja banka (ESB) zaprimila je 9. prosinca 2025. zahtjev Europskog parlamenta za davanje mišljenja o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2016/679, (EU) 2018/1724, (EU) 2018/1725 i (EU) 2023/2854 i direktiva 2002/58/EZ, (EU) 2022/2555 i (EU) 2022/2557 u pogledu pojednostavnjenja digitalnog zakonodavnog okvira te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2018/1807, (EU) 2019/1150, (EU) 2022/868 i Direktive (EU) 2019/1024 (Digitalni omnibus) ([1]) (dalje u tekstu: „Prijedlog uredbe").

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja utemeljena je na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer Prijedlog uredbe sadrži odredbe iz područja nadležnosti ESB-a, uključujući, naročito, provedbu monetarne politike u skladu s članom 127. stavkom 2. prvom alinejom i člankom 282. stavkom 1. Ugovora, nesmetano funkcioniranje platnih sustava u skladu s člankom 127. stavkom 2. četvrtom alinejom i člankom 282. stavkom 1. Ugovora, bonitetni nadzor kreditnih institucija u skladu s člankom 127. stavkom 6. Ugovora i zadaća ESB-a u vezi s prikupljanjem statističkih podataka u skladu s člankom 5. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (dalje u tekstu: „Statut ESSB-a"). Upravno vijeće donijelo je ovo mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

1. Opće napomene

1.1. ESB podržava Prijedlog uredbe, koji predstavlja važnu reformu usmjerenu na pojednostavnjenje i optimizaciju primjene digitalnih pravila u Uniji. U mjeri u kojoj se Prijedlogom uredbe djelotvorno ostvaruju njezini ciljevi promicanja politika kojima se jača konkurentnost Unije i smanjenja regulatornog opterećenja za građane, poduzeća i uprave, njome će se ukloniti prepreke pružanju usluga i poduprijeti razvoj digitalnog gospodarstva u Uniji, uzimajući pritom u obzir potrebu za održavanjem najviših standarda u promicanju vrijednosti Unije, uključujući poštovanje temeljnih prava. Digitalno gospodarstvo sve je važnije i može utjecati na provođenje monetarne politike jer utječe na okruženje u kojem monetarna politika djeluje mijenjajući obrasce potrošnje i proizvodnje, poslovne modele i relativne cijene na neujednačen način diljem europodručja i država članica. Ova kretanja imaju važne učinke na varijable relevantne za monetarnu politiku i njihovo mjerenje, uključujući zaposlenost, produktivnost, potencijalni proizvod i inflaciju. Utječu i na način na koji se odluke monetarne politike prenose kućanstvima i poduzećima, što povećava nesigurnost i složenost s kojima se suočavaju tvorci politika.

1.2. ESB posebno pozdravlja prijedloge za pojednostavnjenje aranžmana za razmjenu podataka između tijela javne vlasti i poduzeća te između poduzeća i tijela javne vlasti te odredbe kojima se uređuje obrada osobnih podataka iz Uredbe (EU) 2023/2854 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) (dalje u tekstu: „Akt o podacima"). ESB je u velikoj mjeri uključen u prikupljanje, razvoj, izradu i širenje podataka kojima se koristi za obavljanje zadaća i aktivnosti iz svoje nadležnosti. Ta nadležnost uključuje prikupljanje statističkih podataka, prema potrebi, radi obavljanja zadaća Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) u skladu s člankom 5. Statuta ESSB-a. ESB je također uključen u mnoge inicijative za suradnju kojima se podupire razmjena podataka i suradnja s drugim institucijama, tijelima, uredima i

([1]) COM (2025) 837 final.
([2]) Uredba (EU) 2023/2854 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2023.o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu i o izmjeni Uredbe (EU) 2017/2394 i Direktive (EU) 2020/1828 (Akt o podacima) (SL L, 2023/2854, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

agencijama Unije, kao i s nadležnim tijelima država članica, trećih zemalja i međunarodnim organizacijama. Pri obavljanju svojih zadaća, ESB može također obrađivati osobne podatke u određenim okolnostima u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) (dalje u tekstu: „EUDPR"). Iz tih razloga, ESB podupire mjere kojima će se izgraditi usklađen i povezan regulatorni okvir za potporu dostupnosti i uporabi podataka.

1.3. ESB je odgovoran i za osiguravanje usklađenosti s Uredbom (EU) 2022/2554 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) (dalje u tekstu: „DORA") za kreditne institucije koje su klasificirane kao značajne na temelju članka 6. stavka 4. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 ([5]) u skladu s ovlastima i zadaćama bonitetnog nadzora dodijeljenima tom uredbom ([6]). U tom svojstvu, ESB prima izvješća značajnih kreditnih institucija njihovim nacionalnim nadležnim tijelima o značajnim incidentima povezanima s informacijskom i komunikacijskom tehnologijom (dalje u tekstu: „IKT incidenti") i ozbiljnim kiberprijetnjama. Osim toga, jedna od osnovnih zadaća ESSB-a je promicanje nesmetanog funkcioniranja platnih sustava, u skladu s člankom 127. stavkom 2. četvrtom alinejom Ugovora, što se ogleda u članku 3. stavku 1. Statuta ESSB-a. U tom kontekstu, ESB prima izvješća o incidentima od institucija za platni promet i institucija za elektronički novac, kao i od kreditnih institucija, u skladu s DORA-om. S obzirom na te odgovornosti i zadaće ESB općenito pozdravlja napore za daljnje pojednostavnjenje i usklađivanje okvira za izvješćivanje o IKT incidentima unutar Unije i provedbu centraliziranog izvješćivanja o značajnim IKT incidentima. Budući da je financijski sektor predvodnik u provedbi usklađenog, sveobuhvatnog i učinkovitog okvira za izvješćivanje o incidentima, ESB podupire mjere kojima se pojednostavnjuje usklađenost sa zahtjevima za izvješćivanje o incidentima na temelju iskustva stečenog u financijskom sektoru.

1.4. Međutim, ESB je zabrinut oko opsega u kojem bi se Prijedlogom uredbe ostvario cilj pojednostavnjenja u posebnim slučajevima u kojima se uredbom ne smanjuje teret usklađenosti s propisima s kojim se suočavaju poduzeća i javna tijela. U skladu s tim, ESB u ovom mišljenju iznosi određena posebna tehnička zapažanja i prijedloge u vezi s Prijedlogom uredbe.

1.5. Zbog ovih zabrinutosti ESB pozdravlja i činjenicu da će Komisija provesti evaluaciju glavnih poglavlja Akta o podacima do 12. rujna 2028. i novih poglavlja u roku od pet godina od stupanja na snagu Prijedloga uredbe ([7]). Isto tako, važno je da odredba o preispitivanju iz DORA-e ([8]) ostane nepromijenjena, čime se od Komisije zahtijeva da provede preispitivanje i podnese izvješće o funkcioniranju mnogih aspekata DORA-e. Tim bi se postupkom preispitivanja trebalo osigurati da predmetni propisi i dalje učinkovito funkcioniraju kako bi služili svojim ciljevima, čime se podupire razvoj digitalnog gospodarstva u Uniji.

2. **Digitalna pravila**

2.1. ESB u potpunosti podržava Prijedlog uredbe kao prvi korak prema pojednostavnjenju digitalnih pravila i optimizaciji njihove primjene. Skup digitalnih pravila koja su s vremenom razvijena u području podataka, umjetne inteligencije, internetskih platformi, zaštite podataka i kibernetičke sigurnosti postao je složen i sada sadržava fragmentirane odredbe koje se preklapaju, što stvara nesigurnost i za javna tijela i za poduzeća.

([3]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([4]) Uredba (EU) 2022/2554 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor i izmjeni uredbi (EZ) br. 1060/2009, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 909/2014 i (EU) 2016/1011 (SL L 333, 27.12.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj).

([5]) Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1024/oj).

([6]) Članak 46. točka (a) DORA-e.

([7]) Članak 1. stavak 26. Prijedloga uredbe kojim se mijenja članak 49. Akta o podacima. Vidjeti također odjeljak 1.2. Mišljenja CON/2022/30 Europske središnje banke od 5. rujna 2022. o Prijedlogu uredbe o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima) (SL C 402, 19.10.2022., str. 5.).

([8]) Članak 58. DORA-e.

2.2. Konsolidacijom u Akt o podacima pravila iz Uredbe (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) o ponovnoj uporabi zaštićenih podataka u posjedu tijela javnog sektora u državama članicama s pravilima iz Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]) o ponovnoj uporabi dokumenata u posjedu tijela javnog sektora država članica ili javnih poduzeća uspostavlja se povezanija struktura i dosljednije definicije ključnih pojmova, čime se olakšava primjena pravila o razmjeni podataka. To je potkrijepljeno stavljanjem izvan snage zastarjelih pravila, posebno onih iz Uredbe (EU) 2018/1807 Europskog parlamenta i Vijeća ([11]).

2.3. Nacionalnim središnjim bankama, koje su obično tijela javnog sektora država članica i stoga podliježu pravilima kojima se nastoji olakšati ponovna uporaba podataka, to pruža dobrodošlu jasnoću. ESB i nacionalne središnje banke također će imati koristi od jasnijih aranžmana u pogledu dostupnosti podataka, posebno izvora otvorenih podataka koji su klasificirani kao visokovrijedni skupovi podataka ([12]). ESB se tim skupovima podataka koristi u velikoj mjeri pri izvršavanju svoje zadaće na temelju članka 5. stavka 1. Statuta ESSB-a u pogledu prikupljanja statističkih podataka potrebnih za obavljanje zadaća ESSB-a.

2.4. Na primjer, informacije o trgovačkim društvima i vlasništvu nad trgovačkim društvima upotrebljavaju se za održavanje Registra podataka o institucijama i povezanim društvima (RIAD), koji je zajednički skup referentnih podataka o pravnim i drugim statističkim institucijama, čije prikupljanje podupire poslovne procese u Eurosustavu te obavljanje zadaća ESSB-a i jedinstvenog nadzornog mehanizma (SSM) ([13]). Ako se ESB može osloniti na otvorene podatke, tj. podatke u otvorenom formatu koje svatko može slobodno upotrebljavati, ponovno upotrebljavati i dijeliti u bilo koju svrhu ([14]), ESB može smanjiti teret izvješćivanja o takvim podacima od strane izvještajnih jedinica i bez ograničenja dijeliti te podatke unutar ESSB-a i s drugim javnim tijelima s kojima surađuje. ESB pozdravlja činjenicu da se aranžmanima koji se odnose na dostupnost podataka i dokumenata tijela javne vlasti poduzećima ([15]) ne dovodi u pitanje pravni režim Unije kojim se isključuje pristup osjetljivim podacima i dokumentima na temelju statističke povjerljivosti i poslovne tajne.

2.5. Prijedlogom uredbe uvodi se važna izmjena ([16]) obveze imatelja podataka da podatke stave na raspolaganje ESB-u, kao i drugim tijelima javnog sektora, Komisiji i tijelima Unije, kada postoji iznimna potreba za uporabom tih podataka ([17]). Ovom se odredbom omogućuje ESB-u da od imatelja podataka zatraži stavljanje podataka na raspolaganje, prema potrebi, kao odgovor na izvanredno stanje ili kada postoji iznimna potreba. Budući da su imatelji podataka široko definirani ([18]), odredba omogućuje ESB-u da u tim iznimnim slučajevima prikuplja podatke od šireg kruga osoba nego što je dopušteno kada ESB prikuplja statističke podatke na temelju svojih

([9]) Uredba (EU) 2022/868 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o europskom upravljanju podacima i izmjeni Uredbe (EU) 2018/1724 (Akt o upravljanju podacima) (SL L 152, 3.6.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/868/oj).

([10]) Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podatcima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([11]) Uredba (EU) 2018/1807 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o okviru za slobodan protok neosobnih podataka u Europskoj uniji (SL L 303, 28.11.2018., str. 59., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj).

([12]) U skladu s člankom 13. stavkom 1. Direktive o otvorenim podacima, tematske kategorije visokovrijednih skupova podataka su geoprostorni podaci, promatranje Zemlje i okoliš, meteorološki podaci, statistički podaci, trgovačka društva i vlasništvo nad trgovačkim društvima te mobilnost. U skladu s člankom 13. stavkom 2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata radi izmjene Priloga I. dodavanjem novih tematskih kategorija visokovrijednih skupova podataka s ciljem odražavanja tehnoloških i tržišnih kretanja.

([13]) Smjernica (EU) 2018/876 Europske središnje banke od 1. lipnja 2018. o Registru podataka o institucijama i povezanim društvima (ESB/2018/16) (SL L 154, 18.6.2018., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/guideline/2018/876/oj).

([14]) Vidjeti uvodnu izjavu 16. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podatcima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([15]) Članak 1. stavak 18. Prijedloga uredbe, kojim se u Akt o podacima umeće novo poglavlje VII.c.

([16]) Članak 1. stavak 7. Prijedloga uredbe, kojim se u Akt o podacima umeće novi članak 15.a.

([17]) Članci 14. i 15. Akta o podacima.

([18]) „Imatelj podataka” definiran je u članku 2. točki 13. Akta o podacima kao „fizička ili pravna osoba koja ima pravo ili obvezu, u skladu s Uredbom, primjenjivim pravom Unije ili nacionalnim zakonodavstvom donesenim u skladu s pravom Unije, upotrebljavati ili stavljati na raspolaganje podatke, uključujući, ako je to dogovoreno ugovorom, podatke proizvoda ili podatke o povezanim uslugama koje je dohvatila ili generirala tijekom pružanja povezane usluge”.

postojećih ovlasti. ESB može prikupljati statističke podatke samo od članova izvještajne populacije, kako je definirano Uredbom Vijeća (EZ) br. 2533/98 ([19]), koji prvenstveno pripadaju sektoru „financijskih društava", kako je definirano u Europskom sustavu računa ([20]), ili su pravne i fizičke osobe koje imaju određene financijske pozicije ili sudjeluju u financijskim transakcijama.

2.6. Kao što je ESB prethodno izrazio mišljenje, postoje znatne koristi od toga da se javnim tijelima omogući pristup podacima privatnih imatelja podataka i njihova uporaba u definirane svrhe od javnog interesa ([21]). Pri izvršavanju svoje zadaće monetarne politike, ESB se u velikoj mjeri koristi ne samo službenom statistikom koju ESB izrađuje uz pomoć nacionalnih središnjih banaka i Europskog statističkog sustava (ESS), nego i neslužbenim i netradicionalnim izvorima podataka. Netradicionalni podaci mogu se, na primjer, dobiti iz visokofrekventnih informacija o cijenama, pokazatelja mobilnosti stanovništva ili iz drugih izvora podataka koje financijska društva nužno ne posjeduju. ESB ima ovlast zatražiti te podatke od privatnih imatelja podataka samo u slučajevima kada postoji iznimna potreba.

2.7. Glavna promjena koja bi se uvela Prijedlogom uredbe jest ograničiti slučajeve u kojima se ta ovlast može primjenjivati na izvanredna stanja, isključujući druge slučajeve u kojima može postojati iznimna potreba za uporabom podataka. ESB bi trebao dokazati iznimnu potrebu za uporabom određenih podataka radi ispunjavanja svojih zakonskih dužnosti u javnom interesu za potrebe odgovora na izvanredno stanje, njegovo ublažavanje ili potporu oporavku od takvog stanja.

2.8. ESB podupire ciljeve tih promjena i smatra da je primjereno pojednostavniti okvir za razmjenu podataka između poduzeća i tijela javne vlasti u skladu s Aktom o podacima te pojasniti sve nejasnoće koje su se mogle pojaviti pri uvođenju obveza za poduzeća. Podupire također stajalište da je ključno očuvati ulogu službene statistike na temelju Akta o podacima jer se ažurirani okvir Unije za europsku statistiku na temelju Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([22]) ne odnosi na izvanredna stanja ([23]).

2.9. Međutim, za razliku od članova ESS-a, koji pod određenim uvjetima mogu prikupljati podatke od privatnih imatelja podataka radi obavljanja svojih statističkih zadaća ([24]), ESB nema ovlasti za prikupljanje statističkih podataka od privatnih imatelja podataka koji nisu izvještajne jedinice, osim u slučajevima kada postoji iznimna potreba. ESB se za dobivanje takvih podataka može osloniti samo na mehanizme koji omogućuju razmjenu podataka između ESS-a i ESSB-a. Ako je područje primjene relevantne odredbe ograničeno samo na izvanredno stanje, iznimno je važno osigurati da se ona može neometano i nedvosmisleno primjenjivati u hitnim situacijama u kojima su potrebni dodatni izvori podataka kako bi ESB mogao obavljati svoju zadaću prikupljanja statističkih podataka ili druge zadaće središnjeg bankarstva ili bonitetnog nadzora. ESB stoga preporučuje daljnje pojednostavnjenje uvjeta koje javna tijela moraju ispuniti kako bi zatražila podatke jer bi se time složenosti s kojima se imatelji podataka suočavaju pri provjeri jesu li ti uvjeti ispunjeni ujedno svele na najmanju moguću mjeru.

2.10. Osim toga, ESB smatra da bi trebalo poduzeti daljnje korake kako bi se pojasnila definicija „izvanredno stanje". Jedan je od elemenata definicije da ona mora biti „utvrđena ili službeno proglašena u skladu s relevantnim postupcima na temelju prava Unije ili nacionalnog prava" ([25]). Međutim, s obzirom na to da u primarnom i sekundarnom pravu postoji rascjepkani skup pravnih osnova na temelju kojih se može utvrditi ili proglasiti izvanredno stanje, trebalo bi biti jasnije da u slučaju takvog utvrđivanja ili proglašenja definicija „izvanredno stanje"

([19]) Članak 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke (SL L 318, 27.11.1998., str. 8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1998/2533/oj).

([20]) Vidjeti Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010.) dostupan na mrežnim stranicama Eurostata na www.ec.europa.eu/eurostat.

([21]) Odjeljak 2.3.1. Mišljenja CON/2022/30.

([22]) Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str.164., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/223/oj).

([23]) Uvodna izjava 15. Prijedloga uredbe.

([24]) Članak 17.b. Uredbe (EZ) br. 223/2009.

([25]) Članak 2. stavak 29. Uredbe (EU) br. 2023/2854.

ne zahtijeva ispunjavanje dodatnih kriterija, uzimajući u obzir hitnost kojom je potrebno odgovoriti na izvanredno stanje. Na primjer, Uredbom (EU) 2024/2747 Europskog parlamenta i Vijeća ([26]) omogućuje se Vijeću da aktivira režim pojačanog opreza na unutarnjem tržištu ako postoji prijetnja krize koja ima potencijal prerasti u izvanredne okolnosti na unutarnjem tržištu u sljedećih šest mjeseci. Trebalo bi biti jasnije da bi, ako zadaće javnog tijela uključuju ublažavanje izvanrednog stanja, prijetnja izvanrednog stanja trebala opravdati iznimnu potrebu za traženjem podataka. Nadalje, Odlukom Vijeća 2014/415/EU ([27]) o uspostavi integriranih aranžmana za politički odgovor na krize za provedbu klauzule solidarnosti (članak 222. Ugovora) ne ograničava se područje primjene okolnosti u kojima se Odluka primjenjuje na iznimne situacije „vremenski ograničene” ([28]). Stoga bi trebalo biti jasnije da je definicija izvanrednog stanja u potpunosti usklađena sa situacijama u kojima se poziva na izvanredne aranžmane na temelju prava Unije i nacionalnog prava te da nije restriktivnija od njih.

2.11. Kad je riječ o aranžmanima za naknadu ([29]), ESB pozdravlja zahtjev da se podaci besplatno stave na raspolaganje kako bi se odgovorilo na izvanredno stanje, osim ako je imatelj podataka mikropoduzeće ili malo poduzeće. Međutim, smatra da je važno osigurati da javna tijela, kada im se odobri pristup podacima u privatnom vlasništvu, ne dovode do neopravdano visokih troškova. Budući da svaki zahtjev za dostavu podataka služi javnom interesu, podaci bi se trebali staviti na raspolaganje po trošku i bez naplaćivanja „razumne marže” ([30]).

3. **Zaštita podataka**

3.1. ESB pozdravlja izmjene Prijedloga uredbe čiji je cilj pojednostavniti zakonodavstvo o zaštiti podataka. U područjima nadležnosti ESB-a postoji nekoliko točaka koje treba dodatno razmotriti radi postizanja cilja pojednostavnjenja, kako u pogledu smanjenja administrativnog opterećenja tako i u pogledu osiguravanja učinkovitog, pravodobnog i sigurnog izvješćivanja o incidentima.

3.2. ESB provodi širok spektar postupaka obrade osobnih podataka u suradnji s nacionalnim središnjim bankama. Osim toga, ESB surađuje s nacionalnim nadležnim tijelima radi provođenja aktivnosti obrade osobnih podataka u području nadzora banaka. Kao institucija Unije, ESB obrađuje osobne podatke u skladu s EUDPR-om, dok nacionalne središnje banke i nacionalna nadležna tijela obrađuju osobne podatke u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([31]) (dalje u tekstu: „GDPR”).

3.3. U slučajevima kada ESB i nacionalne središnje banke i/ili nacionalna nadležna tijela zajednički određuju svrhe i sredstva obrade osobnih podataka, takvu obradu provode kao zajednički voditelji obrade ([32]). Nasuprot tome, ako jedan subjekt određuje svrhe i sredstva obrade, a drugi obrađuje osobne podatke u njegovo ime, njihov je odnos onaj voditelja obrade i izvršitelja obrade ([33]). U oba slučaja ESB obrađuje osobne podatke u skladu s EUDPR-om, dok nacionalne središnje banke i nacionalna nadležna tijela obrađuju osobne podatke u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka. Kao posljedica toga, isti postupak obrade istodobno je uređen dvama različitim, ali komplementarnim pravnim instrumentima Unije.

([26]) Uredba (EU) 2024/2747 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2024. o uspostavi okvira mjera povezanih s izvanrednim okolnostima na unutarnjem tržištu i s otpornosti unutarnjeg tržišta i izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2679/98 (Akt o izvanrednim okolnostima na unutarnjem tržištu i otpornosti unutarnjeg tržišta) (SL L, 2024/2747, 8.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj).

([27]) Odluka Vijeća 2014/415/EU od 24. lipnja 2014. o aranžmanima Unije za provedbu klauzule solidarnosti (SL L 192, 1.7.2014., str. 53., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/415/oj).

([28]) Članak 2. stavak 29. Uredbe (EU) br. 2023/2854.

([29]) Članak 1. stavak 12. Prijedloga uredbe, kojim se zamjenjuje članak 20. Akta o podacima.

([30]) Vidjeti odjeljak 2.3.3. Mišljenja CON/2022/30.

([31]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([32]) U smislu članka 26. Opće uredbe o zaštiti podataka i članka 28. EUDPR-a.

([33]) U smislu članka 28. Opće uredbe o zaštiti podataka i članka 29. EUDPR-a.

3.4. Jedan takav primjer je kada ESB i nacionalne središnje banke koje sudjeluju u namiri trenutačnih plaćanja u sustavu TARGET (TIPS) obrađuju osobne podatke unutar sustava TIPS. U tom je slučaju sklopljen dogovor o zajedničkom vođenju obrade. Slično tome, obrada osobnih podataka u kontekstu budućeg digitalnog eura može zahtijevati sklapanje ugovora ili dogovora o zaštiti podataka između ESB-a i nacionalnih središnjih banaka europodručja.

3.5. Pri obavljanju zadaća ESSB-a i SSM-a u suradnji s nacionalnim središnjim bankama i nacionalnim nadležnim tijelima, od ključne je važnosti za ESB da su pravni akti kojima se uređuje obrada osobnih podataka u najvećoj mogućoj mjeri usklađeni i međusobno kompatibilni. ESB stoga pozdravlja činjenicu da se predložene izmjene Opće uredbe o zaštiti podataka i EUDPR-a usporedno provode, čime se doprinosi uspostavi usklađenog i dosljednog pravnog okvira. Ovime se osigurava da različiti rokovi stupanja na snagu i primjene pravnih akata ne dovode do pravne nesigurnosti.

3.6. Stoga, s obzirom na suradnju ESB-a s nacionalnim središnjim bankama i nacionalnim nadležnim tijelima u obradi osobnih podataka kada je to potrebno za obavljanje zadaća ESSB-a i SSM-a, ESB iznosi sljedeće točke na razmatranje:

3.7. Kada je riječ o mehanizmu jedinstvene ulazne točke, ESB preporučuje da se zajedničke voditelje obrade ovlasti za obavješćivanje o povredama osobnih podataka u ime svih zajedničkih voditelja obrade ([34]). To je moguće jer se Prijedlogom uredbe uvodi usklađena jedinstvena ulazna točka preko koje subjekti mogu, putem jedne obavijesti, istodobno ispunjavati svoje obveze izvješćivanja o incidentima koje proizlaze iz više pravnih akata Unije. Primjenom načela „prijavi jednom, podijeli više puta”, jedinstvena ulazna točka trebala bi smanjiti administrativno opterećenje subjekata i istodobno osigurati učinkovito, pravodobno i sigurno izvješćivanje o incidentima. U tu bi svrhu jedinstvena ulazna točka trebala služiti kao zajednički kanal za podnošenje obavijesti na temelju nekoliko pravnih instrumenata ([35]). Kao što je ESB već izrazio mišljenje, snažno podupire razmjenu informacija među tijelima kako bi se omogućilo međusektorsko učenje, doprinijelo sprječavanju kibernapada i djelotvornom upravljanju njima te promicala dosljedna procjena rizika povezanih s IKT-om u cijeloj Uniji ([36]). Zato ESB podupire uvođenje jedinstvene ulazne točke u kontekstu izvješćivanja o povredama osobnih podataka.

3.8. Kod primjene mehanizma jedinstvene ulazne točke na zajedničke aktivnosti obrade, koje provodi ESB u suradnji s nacionalnim središnjim bankama (i nacionalnim nadležnim tijelima), nacionalne središnje banke imale bi koristi, sukladno Prijedlogu uredbe, od upotrebe jedinstvene ulazne točke za primanje obavijesti o incidentima. S druge strane, ESB bi se, kao institucija Unije, sukladno Prijedlogu uredbe i dalje oslanjao na kanal izvješćivanja uspostavljen EUDPR-om, pri čemu o incidentima obavješćuje Europskog nadzornika za zaštitu podataka (EDPS) ([37]).

3.9. ESB ponovno ističe potrebu za pojednostavnjenjem, ubrzanjem i maksimalnim povećanjem razmjene informacija o incidentima te za osiguravanjem usklađenosti između Opće uredbe o zaštiti podataka i EUDPR-a. Stoga bi bilo primjereno uključiti EUDPR u pravne akte Unije za koje se jedinstvena ulazna točka mora upotrebljavati za obavješćivanje o povredama osobnih podataka.

([34]) Kako je propisano člankom 34. EUDPR-a.

([35]) Ovo uključuje GDPR i Direktivu (EU) 2022/2555 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije, izmjeni Uredbe (EU) br. 910/2014 i Direktive (EU) 2018/1972 i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (Direktiva NIS 2) (SL L 333, 27.12.2022., str. 80., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj); Uredbu (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj) (eIDAS Uredba) i Direktivu EU) 2022/2557 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o otpornosti kritičnih subjekata i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2008/114/EZ (SL L 333, 27.12.2022., str. 164., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj) (CER Direktiva).

([36]) Vidjeti odjeljak 3.3.1. Mišljenja CON/2022/14 Europske središnje banke od 11. travnja 2022. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o mjerama za visoku zajedničku razinu kibersigurnosti širom Unije i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2016/1148 (SL C 233, 16.6.2022., str. 22.).

([37]) Kako je propisano u članku 34. EUDPR-a.

3.10. Kad je riječ o jedinstvenom izvješćivanju o povredama podataka u slučajevima zajedničkog vođenja obrade, ESB smatra da bi zajednički voditelji obrade trebali moći slobodno odlučiti hoće li iskoristiti tu mogućnost i pod kojim uvjetima. Europski nadzornik za zaštitu podataka je nedavno potvrdio da, kako bi se utvrdilo je li ga ESB dužan obavijestiti o povredi osobnih podataka, nije relevantno je li ESB odgovoran za nastanak te povrede kao zajednički voditelj obrade. Sama činjenica da je ESB zajednički voditelj obrade za postupak obrade u okviru kojeg je došlo do povrede osobnih podataka dovoljna je da aktivira njegovu obvezu obavješćivanja Europskog nadzornika za zaštitu podataka ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti iz EUDPR-a ([38]).

3.11. Važno je napomenuti da bi, u mnogim slučajevima u kojima postoji dogovor o zajedničkom vođenju obrade između ESB-a i svih nacionalnih središnjih banaka Eurosustava, samo jedna povreda osobnih podataka mogla dovesti do 22 obavijesti, koje bi vjerojatno bile sličnog ili istovjetnog sadržaja. Takav bi se sustav pokazao protivnim cilju pojednostavnjenja administrativnog opterećenja za javna tijela. Stoga bi bilo primjereno predvidjeti da zajednički voditelji obrade mogu samo jednom obavijestiti nadležna nadzorna tijela o povredama osobnih podataka putem jedinstvene ulazne točke. U skladu s ciljevima pojednostavnjenja, takav se sustav izvješćivanja ne bi primjenjivao ako nije vjerojatno da će predmetna povreda osobnih podataka prouzročiti rizik za prava i slobode pojedinaca ([39]).

3.12. Zbog toga ESB preporučuje da se zajedničkim voditeljima obrade prepusti da utvrde žele li iskoristiti mogućnost podnošenja jedne obavijesti u ime svih zajedničkih voditelja obrade u posebnom dogovoru o zajedničkom vođenju obrade i pod kojim uvjetima. Takva obavijest dostavila bi se jednom putem jedinstvene ulazne točke i stoga bi bila upućena svim relevantnim nadzornim tijelima, a da se pritom ne ugrozi uloga koju obveze obavješćivanja imaju u osiguravanju potpune transparentnosti i sveobuhvatne razmjene informacija.

4. **Izvješćivanje o incidentima**

4.1. Kao što je navedeno u stavku 1.3., ESB pozdravlja inicijativu za pojednostavnjenje i usklađivanje postupaka izvješćivanja o IKT incidentima i uvođenje centraliziranog izvješćivanja o značajnim IKT incidentima. Međutim, time bi se u svakom slučaju trebalo smanjiti administrativno opterećenje za nadzirane kreditne institucije, institucije za platni promet, institucije za elektronički novac i javna tijela. U tom je pogledu važno priznati da je provedbom DORA-e u financijskom sektoru već postignut određeni stupanj pojednostavnjenja postupaka izvješćivanja. DORA je djelotvorno zamijenila različite zahtjeve za izvješćivanje o IKT incidentima za financijske subjekte ([40]), postigla je znatno smanjenje tereta izvješćivanja kojem su podlijegali te uvela djelotvorne i učinkovite mehanizme koordinacije među različitim nadležnim tijelima ([41]). DORA je postigla taj cilj definiranjem zajedničkih taksonomija, predložaka i postupaka izvješćivanja te utvrđivanjem jedinstvene ulazne točke za ta izvješća.

4.2. Iako ESB podupire ove napore za pojednostavnjenje, također ima zadrške u pogledu aspekata mjera izvješćivanja o IKT incidentima iz Prijedloga uredbe zbog triju glavnih razloga.

4.3. Prvo, prijedlog o jedinstvenoj ulaznoj točki nije djelotvoran kod smanjenja tereta izvješćivanja za financijske subjekte i druga poduzeća koja podliježu zahtjevima za izvješćivanje o incidentima. Iako jedinstvena ulazna točka osigurava postojanje jedinstvenog portala za izvješćivanje o incidentima, to ne mijenja činjenicu da i dalje postoje različite taksonomije, predlošci i postupci izvješćivanja za svako izvješće o incidentima u različitim okvirima osim DORA-e. Kako bi prijavio incident, financijski subjekt mora pripremiti različita izvješća u skladu s različitim zakonodavstvom (npr. na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka i DORA-e). Samim dopuštanjem da se ta izvješća

([38]) *EDPS Supervisory Opinion 18/2025 on a draft joint controllership arrangement between the European Central Bank and National Competent Authorities in the context of the Single Supervisory Mechanism (Case 2024-1002)*, dostupno na mrežnim stranicama Europskog nadzornika za zaštitu podataka na www.edps.europa.eu.

([39]) Članak 34. EUDPR-a.

([40]) Vidjeti, u tom smislu, uvodne izjave 16., 18., 19. i 23. DORA-e.

([41]) To je omogućilo rješavanje pitanja usporednih podnošenja izvješća u okviru DORA-e, Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015, str. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj) i odgovarajućih EBA-inih smjernica, kako je utvrđeno u odjeljku 4.2.2. Mišljenja CON/2021/20 Europske središnje banke od 4. lipnja 2021. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor (SL C 343, 26.8.2021., str. 1.).

dostavljaju samo jednom primatelju ne smanjuje se znatno administrativno opterećenje. Zbog toga bi bilo primjereno uzeti u obzir regulatorne tehničke standarde donesene na temelju DORA-e kako bi se doprinijelo učinkovitijim i jednostavnijim postupcima izvješćivanja ([42]). ESB bi također pozdravio daljnje usklađivanje te, prema potrebi, spajanje taksonomija, predložaka i postupaka izvješćivanja o incidentima unutar različitih okvira, s ciljem postizanja istinskog pojednostavnjenja.

4.4. Drugo, izvješćima o incidentima u okviru DORA-e pokreću se vremenski kritični postupci koji bi mogli uključivati aktivaciju kriznih postupaka. Uključivanje novog aktera i sustava u primanje tih izvješća o incidentima podrazumijeva dodatne rizike u pogledu dostupnosti i pravodobnog izvješćivanja o potrebnim informacijama. Zbog toga je najdjelotvornija i najotpornija opcija da se ta izvješća šalju izravno nadležnom tijelu, kako je predviđeno DORA-om ([43]), da bi se izbjeglo nepotrebno kašnjenje u nadzornoj reakciji na potencijalno kritičnu situaciju.

4.5. Treće, trebalo bi uzeti u obzir napore i rashode koje je financijski sektor već uložio u provedbu DORA-e, a koja se primjenjuje tek od 17. siječnja 2025. Nadzirane kreditne institucije i nadležna tijela uložili su znatna sredstva u provedbu novog okvira. Iz te bi perspektive bilo korisno odgoditi integraciju izvješćivanja o IKT incidentima putem jedinstvene ulazne točke. Time bi se osiguralo više vremena za utvrđivanje mogućih poboljšanja i načina za daljnje pojednostavnjenje administrativnog opterećenja za SSM i nadzirane kreditne institucije.

4.6. Zbog toga ESB predlaže da se DORA isključi iz Prijedloga uredbe. Bilo bi primjereno steći zasebno iskustvo s novom jedinstvenom ulaznom točkom (koja obuhvaća druge uredbe, uključujući EUDPR) i novoprovedenim režimom izvješćivanja iz DORA-e, a zatim preispitati kako ih najbolje integrirati u kasnijoj fazi.

Kada ESB predlaže izmjenu prijedloga uredbe, konkretni prijedlozi izmjena navedeni su u posebnom tehničkom radnom dokumentu kojem je u tu svrhu priloženo obrazloženje. Tehnički radni dokument dostupan je na engleskom jeziku na mrežnim stranicama EUR-Lexa.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 10. ožujka 2026.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE

([42]) Kako je predviđeno u uvodnoj izjavi 54. Prijedloga uredbe.
([43]) Članak 19. DORA-e.